Açılış konuşması, Dr. İsmail Dölen

Değerli Yargıtay Başkanı, Değerli Katılımcılar, Hoş geldiniz,

Türkiye Maternal Fetal Tıp ve Perinataloji Derneği yüksek riskli gebelik konusunda çalışan ve ülkemizde etik ve hukuk çalışma grubu olan ilk hekim örgütüdür. 2002 yılından beri özellikle gebe ve ceninle ilgili etik ve hukuki konularda kongreler düzenlemiştir. Bizler hastalarımız için iyi hekim olmaya, öğrenci ve asistanlarımızı iyi yetiştirmeye çalışıyoruz. İyi hekimlik sadece bilgi ve beceriyle olmuyor. Hekim kararlarının, tutum ve davranışlarının mesleki etik prensipler ve yasalara da uygun olması gerekiyor; sağlık hizmetiyle ilgili yasal düzenlemeler tüm dünyada olduğu gibi ülkemizde de hekim kararlarını etkilemektedir. Ayrıca tıbbi müdahaleden kaynaklanan uyuşmazlıkların yargı süreci, mahkeme kararları, verilen cezalar, tazminat kararları ve tazminatın ödenme şekilleri de hekim kararlarını etkiyen çok önemli faktörlerdir. Hekimlerin kendilerini davalardan korumak için hasta yararını ikinci planda bırakması, hasta sağlığını ve sağlık harcamalarını olumsuz etkilerken hasta-hekim güven ilişkisini bozmakta ve davaların sayıca artması ile de sorun katlanarak büyümektedir. Bu konu "hekimler etik prensiplere ve yasalara uymalı" diyerek veya hekimleri baskı altına alarak çözülememektedir. Hasta yararı için, sağlık hizmeti düzenlemelerinin ve ilgili yasaların iyi hekimlik uygulamalarına destek verecek şekilde olması, en azından örnek olarak incelenmelidir.

Bu kongrede mevcut yasal düzenlemelere göre yürümekte olan yargılamanın Anayasa ve Avrupa Biyotıp Sözleşmesine uygunluğu gözden geçirilecektir. Ayrıca İngiltere ve İsveç'teki sağlık hukuku ve uyuşmazlıklarının çözüm örnekleri incelenecektir. Sonuçta, hasta hakları, adalete ulaşma gibi pek çok konuda farklı yasaların etkilerini düşünme fırsatı bulacağımıza inanıyorum. Kongre sonrası hazırlanacak rapor tüm ilgililere sunulacaktır.

Sağlık hizmetinde tüm yapılanlar hasta içindir, bizim de bütün çalışmalarımız hastalarımızın yararı içindir. Hasta hakları ve hasta güvenliği en çok üzerinde durduğumuz konulardır. Sağlık hizmeti sonrası zarar gördüğünü iddia eden hastanın yargı sonrası adalete ulaştığına inanması en çok hekimleri mutlu eder. Bu hastaların adalete ulaşmaları ülkeden ülkeye farklı usullerle olmaktadır. Asıl hedef hastanın zararının tazmini olmalıdır. Bu tazminat

başka sektörleri ve hastayı zengin etmemeli, hastalar gereksiz yere tazminat elde etmek için davalar açmamalıdır. Açılan her bir dava, daha yargı kararı bile kesinleşmeden konuyla ilgili branştaki tüm hekimlerin çalışmasını olumsuz etkilemektedir. Kadın doğum hekimleri olarak ülkemizde sezaryen oranlarının yükselmesinde en önemli faktörün bu davalar olduğu yapılan tüm araştırmalarda görülmektedir. Yurt dışında da durum aynıdır. Amerika Birleşik Devletlerinde kadın doğum hekimlerinin %20'si doğum hastası kabul etmemektedir. Kabul edenler ise bu kez de yüksek riskli gebe takip etmemektedir. Sonuç olarak mevcut yasal düzenlemeler ve bunların uygulamaları hekimi etkiliyor gibi görünmekle birlikte aslında hastayı, ülke ekonomisini ve huzurunu etkilemektedir. Bu konu hakkında ilgili tarafların düşünmesini, hasta hakları ve hasta güvenliğini dikkate alan düzenlemeler üzerinde çalışmasını beklemekteyiz.

Bizlerin sağlık hukukuyla ilgili çalışmalarımıza Hukuk Fakültesi öğretim üyeleri ve avukatlar her zaman içten destek vermişlerdir. Bugün burada olan olamayan tüm öğretim üyelerine ve avukatlara içten teşekkür ederiz.

Hasta ve hekimlerin sorunlarını hem hekim, hem öğretim üyesi, hem de üst düzey idareci olarak bizlerden çok daha detaylı bilen İstanbul Üniversitesi Rektörü Sayın Prof. Dr. Yunus Söylet'in bugün yanımızda olması çok önemlidir.

Yüksek Yargı da konuyla ilgili çalışmalarımıza her zaman destek vermiş; düzenlediğimiz bilirkişi kursu, çalıştay ve kongrelerimizde yanımızda olmuş ve bizleri bilgilendirmişlerdir. Bu ilgi ve güven, çalışma ve hizmet şevkimizi daha artırmaktadır. Bugün de yine bizlerle beraber olan Yüksek Yargının değerli üyelerine şükranlarımızı sunarız. Bu kongrenin programı Yargıtay'ın da önerileri doğrultusunda Derneğimiz tarafından yapılmış, organizasyon ise OHSAD ile beraber gerçekleştirilmiştir. Sonuç olarak Sayın Ali Alkan'ın desteği ile başlayan kongre düzenlenmesi bugün de aynı destek ile çalışmasına başlamaktadır. Sayın Ali Alkan'ın vurgulayacağı noktalar ile Sayın Yunus Söylet, değerli oturum başkanları, konuşmacılar ve katılımcıların katkısıyla ortaya çıkacak görüşlerin hayırlı sonuçlar vermesini diliyorum.

Günümüzde hekimler özlük hakları ve özellikle sağlık çalışanlarına uygulanan şiddet nedeniyle gerçekten bunalmıştır. Bizler, şartlar ne olursa olsun hastalarımıza en iyi şekilde

yardımcı olmaya devam ediyoruz ve edeceğiz. Ancak bu ortamın sürdürülebilir iyi sağlık hizmeti vermek için uygun olmadığını, gerekli düzeltmelerin yapılmasını beklediğimizi tüm kamuoyunun bilmesini istiyoruz.

Maddeler halinde kısaca kamuda çalışan kadın doğum hekimlerinin endişeleriyle ilgili bazı görüşlerimi sunmak istiyorum:

1. İdareye açılan ve kamu hekimlerini de ilgilendiren davalarda hekimin sürece etkin olarak dahil olması, savunmanın uygun hazırlanması, bu sistemin ele alınması gerektiğini düşünüyoruz.
2. Mali mesleki sorumluluk sigortası uygulaması sonrası beklendiği gibi dava sayıları kat ve kat artmıştır. Dava amacı adalet ve zararın tazmini olmalıdır. Tazminat talebi adalet talebinin önüne geçmemelidir.
3. Sağlık hizmeti, hasta güvenliği ön plana alınarak sunulmalıdır. Hasta memnuniyeti ön plana alınarak verilen hizmet, hastada ve yakınlarında gerçekçi olmayan beklentilere yol açmamalıdır.
4. Bilirkişilik görüşü istenen Adli Tıp Kurumu ve Yüksek Sağlık Şurası yapısı ve çalışması düzeltilmelidir.
5. Tazminat almak zarar gören hastanın hakkıdır ancak bunu kim, nasıl, ne kadar verecektir konusu tekrar ele alınmalıdır. Yeni torba yasa tasarında 663 sayılı KHK 24. maddenin iptalini (uzlaşma prosedürü) olumlu buluyoruz.
6. Zarar gören hasta adalete kısa sürede ulaşacağına inanmalıdır, aksi durum şiddeti beslemektedir.
7. Yargı süreci sonrası davası reddedilen hasta gerekçeli karardan tatmin olmalı, “haksız yere dava açmışım” diyebilmeli, tersi durumda da hekim “kusurumu kabul ediyorum” diyebilmelidir.

Bazı maddeleri kongremizin konusu dışında olmakla beraber bu görüşlerimizin ve diğer ilgili konuların, sağlık hukuku, sağlık ekonomisi, hasta güvenliği konularında çalışan enstitü benzeri bağımsız, güvenilir kurumlarda değerlendirilmesi, hazırlayacağı raporlarla yasama ve yürütmeyi doğru bilgilendirmesi gerekliliği söz konusudur.

Değerli Yargıtay Başkanım, Değerli Milletvekilim, Değerli Rektörüm, Değerli Oturum Başkanları, Değerli konuşmacılar tekrar kongremize hoş geldiniz. Basın mensuplarına ilgileri için teşekkür ediyorum, hoş geldiniz. Değerli katılımcılar, her kongrede olduğu gibi bu kongrenin de asli unsuru sizlersiniz. Değerli avukatlar, hekimler ve ilgililer, geldiğiniz için hepinize çok teşekkür ederim. Hepinize sorularınız ve katkılarınızla daha da zenginleşecek başarılı bir kongre diliyorum,

İçten saygılarımla,

Dr. İsmail Dölen